

Zespół Szkół Muzycznych im. Fryderyka Chopina
ul. Młodych 1, 64-920 Piła

Program
wychowawczo-profilaktyczny

Rok szkolny 2021/2022

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ I

Rozdział I	Preambuła.	str. 3
Rozdział II	Podstawa prawna.	str. 4
Rozdział III	Misja i wizja szkoły.	str. 6
Rozdział IV	Obowiązki pracowników szkoły wynikające	str. 7
Rozdział V	Sylwetka absolwenta szkoły I i II stopnia. z realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego.	str. 8
Rozdział VI	Ogólne założenia programu wychowawczo-profilaktycznego	str.10
Rozdział VII	Ramowy schemat merytoryczny działań w ramach realizacji programu.	str.15
Rozdział VIII	Literatura.	str.15

CZĘŚĆ II

1.	Diagnoza potrzeb	str. 19
2.	Cele ogólne i szczegółowe	str. 20
3.	Harmonogram zadań i ich realizacja	str. 21
4.	Ewaluacja programu	str. 25

CZĘŚĆ I

ROZDZIAŁ I

Preambuła

Niniejszy dokument jest zbiorem informacji dotyczących prowadzonej na terenie Zespołu Szkół Muzycznych im. Fryderyka Chopina w Pile, działalności wychowawczej i profilaktycznej.

Program skonstruowany został w oparciu o aktualnie obowiązujące akty prawne regulujące działalność szkół w zakresie szeroko pojętej działalności wychowawczej, edukacyjnej.

Program składa się z dwu części. Pierwsza część - stała, aktualizowana w zależności do zmieniających się regulacji prawnych, zawiera ogólne założenia programu, określa sylwetkę absolwenta szkoły. Wskazane zostały także obowiązki nauczycieli a także pracowników niepedagogicznych w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych a także liczne publikacje będące podstawą do sformułowania niniejszego programu. W części drugiej zawarty został harmonogram działań wychowawczo-profilaktycznych szkoły na określony rok szkolny, zaplanowany na podstawie wniosków z nadzoru pedagogicznego w tym ewaluacji wewnętrznej, wyników przeprowadzonych badań diagnozujących potrzeby i zagrożenia dla szkoły oraz uwzględniający priorytety na dany rok szkolny wyznaczone przez CEA.

Niniejszy program przeznaczony jest dla całej społeczności szkolnej: uczniów, rodziców, pedagogów i pracowników niepedagogicznych.

Opracowanie programu:

mgr Małgorzata Kurpisz

mgr Emilia Pankowiak

Program wychowawczo-profilaktyczny został uchwalony przez radę pedagogiczną w dniu 30.09.2021 r.

Program wychowawczo-profilaktyczny został zaopiniowany przez radę rodziców w dniu 30.09.2021 r.

Program wychowawczo-profilaktyczny został zatwierdzony przez Dyrektora Szkoły w dniu 30.09.2021 r.

ROZDZIAŁ II

Podstawa prawna

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483)

Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).

Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1189).

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe (Dz. U. z 2017 r., poz. 59 z późn. zm.).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015 r., poz. 1249).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2018 r., poz. 214).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej, przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017 r., poz. 356).

Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 6 września 2017 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego w publicznych szkołach artystycznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1793).

Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 6 września 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania w publicznych szkołach i placówkach artystycznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1763).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2017 r., poz. 1591).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem

społecznym (Dz. U. 2017, poz. 1578).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 5 września 2017 r. w sprawie szczegółowych zadań wiodących ośrodków koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczych (Dz. U. 2017, poz. 1712).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 września 2017 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz. U. 2017, poz. 1743).

Statut Zespołu Szkół Muzycznych im. F. Chopina w Pile

Priorytety przesłane przez CEA na dany rok szkolny.

ROZDZIAŁ III

Misja i wizja szkoły

Podstawowym zadaniem, misją szkoły jest kształcenie młodych ludzi wrażliwych na piękno i dobro, którzy świadomie i z chęcią będą korzystać z dóbr kultury oraz będą chętni do współtworzenia tych dóbr.

Szkoła motywuje uczniów do ustawicznej pracy nad sobą i swoimi talentami, do odpowiedzialności za swój rozwój i doskonalenie umiejętności zdobytych wcześniej.

W Zespole Szkół Muzycznych im. Fryderyka Chopina w Pile istnieją 3 sekcje – fortepianu i akordeonu, instrumentów strunowych oraz instrumentów dętych i perkusji. W ramach wyżej wymienionych sekcji realizowana jest edukacja na instrumentach: fortepian, skrzypce, altówka, wiolonczela, gitara, akordeon, flet, klarnet, obój, fagot, saksofon, trąbka, puzon, perkusja. Ponadto w Państwowej Szkole Muzycznej II stopnia, uczniowie mogą kształcić się w specjalności rytmika oraz śpiew.

Zespół Szkół Muzycznych jest inicjatorem i organizatorem wielu wydarzeń kulturalnych i edukacyjnych. W ramach działalności szkoły na jej terenie odbywają się także liczne warsztaty, kursy mistrzowskie, konsultacje oraz koncerty skierowane do publiczności w każdym wieku. Pilska szkoła muzyczna gości w swych murach wybitnych muzyków światowej sławy, wykładowców i pedagogów.

Uczniowie Zespołu Szkół Muzycznych odnoszą liczne sukcesy na konkursach ogólnopolskich i międzynarodowych, z powodzeniem kontynuują edukację w muzycznych uczelniach wyższych w kraju i za granicą, uzyskują międzynarodowe stypendia.

Pilska szkoła to miejsce w którym rodziły się pasje, odkrywały talenty, kształcili i kształcą się przyszli muzycy, pedagodzy. Szkołę muzyczną ukończyło ponad 1200 uczniów z czego prawie 264 z nich, stanowią absolwenci Państwowej Szkoły Muzycznej II stopnia. Dziś są to nie tylko wspaniali i cenieni na scenie ogólnopolskiej i międzynarodowej artyści, ale także osoby niezwiązane zawodowo z muzyką o wielkiej wrażliwości i zamiłowaniu do muzyki zaszczerpionej w pilskiej szkole.

Obecnie z pilską szkołą związanych jest 48 nauczycieli, wielu z nich jest zarazem absolwentami szkoły, którzy po latach edukacji powrócili do dawnej instytucji w innej roli. Nauczyciele pilskiej szkoły prowadzą nie tylko aktywną działalność pedagogiczną ale także artystyczną i naukową.

Zespół Szkół Muzycznych im. Fryderyka Chopina w Pile jest znaczącą, na mapie wielkopolski, instytucją edukacyjną i kulturalną. Osiągnięcia artystyczne szkoły oraz działalność na rzecz lokalnej społeczności zostały wielokrotnie nagrodzone i docenione. Warto wspomnieć m.in. o zdobytym w 2005 roku Tytule Honorowym LIDERA SUKCESU przyznany *za wybitny wkład w kulturalny i społeczny rozwój*

oraz promocję Powiatu Pilskiego, otrzymanym Certyfikacie HIT ' 2004 za kulturotwórcze promieniowanie na społeczność północnej Wielkopolski, Piły oraz osiągnięcia edukacyjne i artystyczne, czy wyróżnieniu w postaci Nagrody Starosty Pilskiego Eligiusza Komarowskiego za osiągnięcia w dziedzinie edukacji muzycznej dzieci i młodzieży, upowszechniania i ochrony kultury. W roku 2019 Zespół Szkół Muzycznych im. Fryderyka Chopina w Pile został Laureatem Nagrody Prezydenta Miasta Piły Piotra Głowskiego w kategorii Wydarzenie Roku - SYRIUSZE 2018 - Rewitalizacja budynku Szkoły Muzycznej.

W latach 2017 – 2018 przeprowadzono w szkole termomodernizację co znacznie poprawiło warunki nauki dla uczęszczających do szkoły uczniów. Dla zwiększenia bezpieczeństwa uczniów oraz wszystkich osób przebywających na terenie szkoły, zamontowano całodobowy monitoring oraz ogrodzenie budynku.

ROZDZIAŁ IV

Obowiązki pracowników szkoły wynikające z realizacji programu profilaktyczno-wychowawczego

Każdy nauczyciel, jest najważniejszym profilaktykiem gdyż to on ma największe szanse na skuteczność swoich działań w tym zakresie poprzez bezpośredni kontakt z uczniem w ramach zajęć indywidualnych.

Istotne jest uzmysłowienie sobie przez wszystkich pedagogicznych i niepedagogicznych pracowników szkoły, że wychowanie odbywa się właściwie w każdym obszarze działalności, czyli: dydaktyce artystycznej, działaniach opiekuńczych, projektach artystycznych, edukacyjnych i wychowawczych, stanowieniu i egzekwowaniu prawa szkolnego, ceremoniałach szkolnych, wycieczkach, współdziałaniu z rodzicami, współpracy ze środowiskiem lokalnym, samorządności uczniowskiej i in. Wychowawcza atmosfera odczytywana jest wprost z panujących w szkole odniesień osobowych wszystkich podmiotów: dyrektora, nauczycieli, wychowawców, uczniów, ich rodziców, pracowników administracji. A zatem każdy na równi jest odpowiedzialny za jej kształtowanie. (...) proces wychowawczy równie intensywnie powinni być zaangażowani zarówno nauczyciele przedmiotów ogólnomuzycznych, indywidualnych jak i inni pracownicy szkoły, którzy obecni są we wszystkich działaniach w relacji z wychowankiem..¹

¹ U. Bissinger-Ćwierz, *Raport: Jakość programów wychowawczych oraz szkolnych programów profilaktyki realizowanych w szkolnictwie artystycznym w roku szkolnym 2012/2013*. CEA, Lublin 2013,

ROZDZIAŁ V

Sylwetka absolwenta szkoły I i II stopnia

Sylwetka absolwenta szkoły I stopnia:

1. szanuje dziedzictwo kulturowe swojego i innych narodów;
2. przestrzega zasad kultury, etyki i prawa autorskiego;
3. posiada wiedzę niezbędną do rozwijania gry na instrumencie i do świadomego uczestnictwa w życiu muzycznym;
4. zna i stosuje zasady dotyczące występów publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem zachowania i stroju;
5. wykazuje wrażliwość artystyczną w kreatywnym realizowaniu zadań;
6. rozwija pasję muzyczną przez podejmowanie inicjatyw artystycznych;
7. publicznie prezentuje swoje dokonania;
8. podczas gry na instrumencie prawidłowo operuje aparatem gry;
9. wykorzystuje wiedzę ogólnomuzyczną oraz umiejętności niezbędne do zrozumienia i wykonywania utworów;
10. realizuje wskazówki wykonawcze ze zrozumieniem;
11. ocenia jakość wykonywanych zadań;
12. pracuje w zespole pod nadzorem osoby odpowiedzialnej za realizację projektu oraz bierze współodpowiedzialność za efekt tej pracy;
13. integruje się i współpracuje z członkami zespołu;
14. buduje relacje oparte na zaufaniu;
15. wykazuje się w działaniu aktywną postawą;
16. organizuje swoją indywidualną pracę;
17. systematycznie rozwija swoje umiejętności;
18. wykorzystuje technologię informacyjną i komunikacyjną;
19. przewiduje skutki podejmowanych działań;
20. jest przygotowany do kontynuowania nauki;
21. potrafi skutecznie radzić sobie ze stresem, w szczególności z tremą.

Sylwetka absolwenta szkoły II stopnia:

1. szanuje dziedzictwo kulturowe własnego i innych narodów;
2. przestrzega zasad kultury i etyki, prawa autorskiego oraz innych aktów prawnych związanych z ochroną dóbr kultury;
3. zna historię dziedziny artystycznej, w obszarze której działa;
4. posiada wiedzę niezbędną do prawidłowej realizacji zadań praktycznych w dziedzinie artystycznej, którą reprezentuje;
5. zna związki między swoją i innymi dziedzinami sztuki;
6. aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym;
7. prezentuje swoje dokonania;
8. kreatywnie realizuje zadania, wykazując się wrażliwością artystyczną;
9. potrafi ocenić jakość wykonywanych zadań;
10. realizuje indywidualnie i zespołowo zadania i projekty artystyczne w zakresie

wyuczonej specjalności;

11. pracuje w zespole w ramach przydzielonych zadań, biorąc odpowiedzialność za efekt końcowy wspólnej pracy;
12. nawiązuje kontakty i współpracuje z muzykami zespołu;
13. buduje relacje oparte na zaufaniu;
14. prezentuje aktywną postawę w działaniu;
15. potrafi organizować swoją pracę;
16. dba o bezpieczne i higieniczne warunki swojej pracy oraz o kondycję fizyczną i zdrowie;
17. konsekwentnie dąży do celu;
18. przewiduje skutki podejmowanych działań;
19. stosuje sposoby radzenia sobie ze stresem, w szczególności z treścią;
20. aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe;
21. wyszukuje, dokonuje wyboru i oceny informacji zawartych w różnych tekstach kultury;
22. wykorzystuje technologię informacyjną i komunikacyjną w realizacji zadań artystycznych do pogłębienia wiedzy i doskonalenia umiejętności;
23. jest przygotowany do kontynuowania nauki;
24. pracuje nad własnym rozwojem artystycznym i zawodowym;
25. potrafi świadomie określić swoje możliwości.

ROZDZIAŁ VI

Zadania w ramach programu wychowawczo-profilaktycznego wraz z celami i przykładowymi sposobami realizacji

DZIAŁ PROGRAMU	CELE	przykładowe ZADANIA, SPOSOBY REALIZACJI
I. Profilaktyka uzależnień od środków psychoaktywnych	<ul style="list-style-type: none"> • budowanie umiejętności odmawiania w sytuacjach potencjalnie zagrażających • budowanie podstawowej wiedzy dotyczącej środków psychoaktywnych i papierosów • ukazanie potencjalnych zagrożeń wynikających z sięgania po ww. środki 	<ul style="list-style-type: none"> • obserwacja ucznia, rozmowy • wskazywanie osób i instytucji niosących pomoc osobom z problemami uzależnionymi • zastosowanie alternatywnej profilaktyki pozytywnej (zadbanie o realizację najważniejszych potrzeb oraz rozwijanie zainteresowań i uzdolnień)
II. Bezpieczeństwo ucznia oraz przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej (w tym cyberprzemocy) i przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • podniesienie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego uczniów • zaznajomienie uczniów z możliwościami uzyskania pomocy w sytuacjach zagrażających ich bezpieczeństwu • rozwijanie empatii, umiejętności podejmowanie działań mających na celu pomoc potrzebującym • budowanie umiejętności rozwiązywania konfliktów i sporów • kształtowanie umiejętności rozpoznawania i nazywania emocji oraz potrzeb swoich i cudzych 	<ul style="list-style-type: none"> • codzienne budowanie atmosfery zaufania, szczerości na bazie dobrej komunikacji nauczyciela z uczniem i rodzicem (przestrzeń na ujawnianie przemocy będącej poza obserwacją nauczyciela) • diagnoza poziomu agresji podczas lekcji, przerw w postaci obserwacji, rozmów z uczniami, nauczycielami – reagowanie na wszelkie przejawy agresji • reagowanie na wszelkie podejrzenia agresji wobec ucznia ze strony jego rodziców (procedura Niebieskiej Karty) • warsztaty z profesjonalistami • zwracanie uwagi na bezpieczeństwo ucznia

	<ul style="list-style-type: none"> • rozwijanie umiejętności wyrażania emocji w sposób akceptowalny społecznie • zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych • zapoznanie z niebezpieczeństwami wynikającymi z anonimowości w cyberprzestrzeni i innymi zagrożeniami w Internecie • przygotowanie do bezpiecznego poruszania się po drogach, korzystania ze środków komunikacji 	<p>opuszczającego mury szkoły</p> <ul style="list-style-type: none"> • dbanie o bezpieczeństwo podczas wyjść (koncertów, konkursów) • rozmowy o emocjach podczas analizy dzieł muzycznych • rozważania o uczuciach w kontekście wykonywania utworów, codziennego ćwiczenia
III. Wychowanie patriotyczne i prospołeczne	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie podstawowych umiejętności komunikacyjnych • zaznajomienie z obowiązującymi regułami (społecznymi, szkolnymi), prawami i obowiązkami ucznia, członka rodziny, obywatela • kształtowanie umiejętności ich przestrzegania • przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania własnego zachowania • podnoszenie wiedzy dotyczącej norm i reguł kultury osobistej i umiejętność ich stosowania • podnoszenie dbałości o język i kulturę 	<ul style="list-style-type: none"> • kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami, tradycjami • uczestniczenie w wydarzeniach organizowanych przez społeczność szkolną • uczestniczenie w koncertach na rzecz innych społeczności (seniorów, szkół, przedszkoli) • zapoznajawanie ucznia z sylwetkami wielkich polskich kompozytorów i wykonawców • zwracanie uwagi na wypowiedzi ucznia w trakcie zajęć, korekta wypowiedzi • organizowanie uroczystości upamiętniających ważne wydarzenia historyczne, święta państwowe, podtrzymujące tradycje polskiej kultury

	<p>słowa</p> <ul style="list-style-type: none"> • znajomość faktów dotyczących kultury, poszanowanie tradycji i kultury własnego narodu • budowanie umiejętności pracy zespołowej 	
IV. Profilaktyka dyskryminacji, ksenofobii, nietolerancji	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi niezależnie od religii, koloru skóry, statusu materialnego, wieku, rozwoju intelektualnego, rozwoju fizycznego • kształtowanie świadomości odmienności osób niepełnosprawnych, innej narodowości, wyznania, tradycji kulturowej oraz ich praw. 	<ul style="list-style-type: none"> • na bieżąco w rozmowach • podczas wyjazdów (konkursy, koncerty)
V. Wspomaganie rozwoju ucznia	<ul style="list-style-type: none"> • podnoszenie jakości udzielanej pomocy psychologicznej przez nauczycieli przedmiotów artystycznych i wychowawców • kształtowanie wytrwałości w działaniu i dążeniu do celu • budowanie umiejętności stawiania realnych celów w oparciu o swoje mocne strony • uświadamianie uczniowi jego mocnych stron • przygotowanie do podejmowania działań mających na celu rozpoznawania i 	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczenie nauczycieli w różnych formach doskonalenia zawodowego w zakresie kompetencji psychologicznych • wspieranie ucznia w realizowaniu programu muzycznego • nagradzanie ucznia za drobne postępy, realizacje małych celów • umożliwianie uczniowi współdecydowania o jego rozwoju artystycznym – np. poprzez wybór utworów muzycznych • warsztaty i treningi rozwijające umiejętności psychologiczne i społeczne uczniów

	<p>rozwijanie własnych zainteresowań</p> <ul style="list-style-type: none"> • umożliwienie dzielenia się zainteresowaniami z innymi • kształtowanie poczucia własnej wartości ucznia 	
<p>VI. Edukacja ekologiczna i prozdrowotna - profilaktyka niezdrowego stylu życia i zachowań ryzykownych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie ucznia z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych • zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej • kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie • rozwijanie umiejętności i podejmowanie działań na rzecz ochrony przyrody • kształtowanie umiejętności obserwacji i analizy zjawisk przyrodniczych • uświadomienie wpływu przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin • zaznajomienie z ograniczeniami, które powinny towarzyszyć pracy z nowymi technologiami: wpływ na wzrok, wady postawy, uzależnienia, • uświadamianie konsekwencji nieprawidłowej postawy ciała 	<ul style="list-style-type: none"> • zwracanie uwagi na piękno przyrody w dziełach muzycznych • dbanie o prawidłową postawę dziecka podczas ćwiczeń • monitorowanie ucznia w zakresie odżywiania (np. czy na lekcję przychodzi najedzone) • rozmowy dotyczące organizacji czasu – przygotowanie planu tygodnia uwzględniającego czas na naukę w szkole ogólnej oraz ćwiczenia gry na instrumencie
<p>VII. Wychowanie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie analizy sytuacji społecznych, 	<ul style="list-style-type: none"> • doraźne rozmowy

<p>do wartości</p>	<p>odróżniania dobra od zła</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowanie przynależności ucznia do społeczności szkolnej • znajomość i przestrzeganie zasad kultury, etyki i praw autorskich • budowanie szacunku do polskiego dziedzictwa kulturowego 	<ul style="list-style-type: none"> • monitorowanie zachowania uczniów podczas koncertów, wyjazdów, konkursów • dawanie dobrego wzorca • propagowanie polskiej twórczości kompozytorskiej i wykonawczej • współpraca ze środowiskiem lokalnym w realizacji działalności kulturalnej
---------------------------	--	--

ROZDZIAŁ VII

Ramowy schemat merytoryczny działań w ramach realizacji programu

Diagnoza potrzeb:

Analiza zasobów i zagrożeń szkoły.

Opis wykonanej diagnozy:

1. określenie badanego problemu (co jest przedmiotem badań),
2. grupy badawczej (kto był badany, liczebność grupy),
3. metod badawczych (konkretne narzędzia diagnostyczne),
4. metodologii badań (procedury wykonania badań),
5. analizy wyników.

Metody i techniki badawcze:

Obserwacja, wywiad, analiza dokumentacji szkolnej, rozmowy i porady, analiza zachowań, analiza postępów w nauce, anonimowa ankieta dla rodziców, uczniów, nauczycieli, analiza wytworów uczniów

Cele

Cel ogólny uwzględniający wyniki diagnozy oraz cele szczegółowe.

Zadani

Konkretne zadania i działania oparte na diagnozie potrzeb.

Harmonogram.

Sposób realizacji zadań (adresaci zadania, miejsce, forma realizacji, realizatorzy, termin).

Ewaluacja

1. zaplanowanie rodzaju ewaluacji
2. określenie metod ewaluacji
3. wyciągnięcie wniosków końcowych i porównanie ich do diagnozy stanu wyjściowego
4. zaprezentowanie wniosków z ewaluacji społeczności szkolnej

ROZDZIAŁ VIII

Literatura

U. Bissinger-Ćwierz, *Raport: Jakość programów wychowawczych oraz szkolnych programów profilaktyki realizowanych w szkolnictwie artystycznym w roku szkolnym 2012/2013*. CEA, Lublin 2013, dostęp: https://cea-art.pl/poradnictwo/RAPORT_jakosc_programow.pdf

U. Bissinger-Ćwierz, *Jakość programów wychowawczych oraz szkolnych programów profilaktyki realizowanych w szkolnictwie artystycznym – wybrane zagadnienia z raportu CEA*. Zeszyty Psychologiczno-Pedagogiczne CEA, nr 2, Warszawa 2014, dostęp: <https://cea-art.pl/pub/z-2-caly-m.pdf>

U. Bissinger-Ćwierz, *Profilaktyka uzależnień w szkolnictwie artystycznym – podsumowanie ogólnopolskiego projektu CEA*. Zeszyty Psychologiczno-Pedagogiczne CEA, nr 3, Warszawa 2015, dostęp: https://cea-art.pl/pub/z_3_caly_m.pdf

U. Bissinger-Ćwierz, *Psychopedagogiczne metody pracy z uczniem najmłodszym oraz uczniem ryzyka dysleksji w szkole muzycznej. Poradnik dla nauczycieli klas instrumentalnych zawierający ponad 50 ćwiczeń i zabaw wspomagających grę na instrumencie*. CEA, Warszawa 2016, dostęp: https://cea-art.pl/pub/Psychopedagogiczne_metody_pracy.pdf

D. Macander, *Metody i sposoby prowadzenia diagnozy w szkole i placówce oświatowej* [w:] M. Konopczyński, J. Borowik i in., *Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły i placówki oświatowej*. ORE, Warszawa 2017, dostęp: <https://www.ore.edu.pl/2017/05/program-wychowawczo-profilaktyczny/>

E. Sokołowska, *Model monitoring-interwencja-profilaktyka-promocja w pracy z uczniem zdolnym*. Zeszyty Psychologiczno-Pedagogiczne CEA, nr 1, Warszawa 2013, dostęp: <https://cea-art.pl/pub/Zeszyty%20Psychologiczno-Pedagogiczne%20CEA%20%20Zeszyt%20nr%201.pdf>

J. Śmieszchalska, *Profilaktyka dolegliwości wynikających ce specyfiki gry na instrumentach muzycznych – nowe wyzwanie dla nauczycieli*. Zeszyty Psychologiczno-Pedagogiczne CEA, nr 3, Warszawa 2015, dostęp: https://cea-art.pl/pub/z_3_caly_m.pdf

M. Wieczorek, *Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły i placówki*. ORE, Warszawa 2018, dostęp: <http://www.bc.ore.edu.pl/Content/922/Program+wychowawczo-profilaktyczny+krok+po+kroku.pdf>

B. Wojtanowska-Janusz, *Realizacja programów wychowawczych na przykładzie szkół muzycznych bez pionu ogólnokształcącego w regionie lubelskim*. Zeszyty Psychologiczno-Pedagogiczne CEA, nr 3, Warszawa 2015, dostęp: https://cea-art.pl/pub/z_3_caly_m.pdf

B. Wojtanowska-Janusz, *Rola wsparcia psychologicznego w budowaniu odporności psychicznej uczniów szkół muzycznych*. Zeszyty Psychologiczno-Pedagogiczne CEA, nr 4, Warszawa 2017, dostęp: <https://cea-art.pl/pub/CEA-z-4-maly.pdf>

A. Wojtaszek, *Profilaktyka i higiena głosu w muzycznej edukacji dzieci i młodzieży*. Zeszyty Psychologiczno-Pedagogiczne CEA, nr 3, Warszawa 2015, dostęp: https://cea-art.pl/pub/z_3_caly_m.pdf

CZĘŚĆ II

Plan wychowawczo-profilaktyczny rok szkolny 2021/2022

**Zespół Szkół Muzycznych
im. Fryderyka Chopina w Pile**

Diagnoza potrzeb

Przeprowadzając diagnozę potrzeb i zagrożeń szkoły na rok szkolny 2021/2022 uwzględniono priorytety wychowawczo-profilaktyczne CEA na rok 2021/2022 w szczególności:

- Profilaktyka ochrony zdrowia psychicznego uczniów szkół artystycznych. Systemowe wsparcie zdrowia psychicznego uzdolnionych kierunkowo uczniów polega na realizacji różnorodnych działań na rzecz dobrostanu psychofizycznego dzieci i młodzieży. Badania wskazują, że uczniów szkół artystycznych cechuje wysoki poziom wrażliwości, co obliguje pedagogów i wychowawców do podejmowania adekwatnych i celowanych działań wychowawczo-profilaktycznych, skupionych na szczególnym wzmacnianiu czynników ochronnych, wspierających prawidłowy rozwój i zdrowie psychiczne, jak np. radość i sens zaangażowania w aktywność artystyczną, adekwatna samoocena, silne przyjaźnie i więzi rodzinne, aktywność prospołeczna. Efektem takich działań będzie poprawa jakości życia i osiągnięć artystycznych uczniów, poprzez wzmocnienie takich dyspozycji psychicznych, jak: poczucie bezpieczeństwa, zdolność adaptacji, umiejętność radzenia sobie ze stresorami – w tym szczególnie z treścią, formowanie trwałych relacji, samoświadomość, poczucie własnej wartości, umiejętności społeczne, autonomia, troska o innych i odpowiedzialność. Holistyczne podejście do promocji zdrowia psychicznego uczniów angażuje całą społeczność szkolną. Światowa Organizacja Zdrowia definiuje „szkołę promującą zdrowie” jako taką, w której wszyscy członkowie jej społeczności pracują, by zapewnić uczniom dobrostan psychofizyczny i chronić ich przed zagrożeniami. W związku z powyższym CEA rekomenduje realizację w szkołach artystycznych działań opisanych w propagowanej przez MEN publikacji „Szkolny System Wsparcia Zdrowia Psychicznego *Myślę pozytywnie*”, w której modelowe Programy Promocji i Profilaktyki opracowane są dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych [dostęp: <https://myslepozytywnie.pl/baza-materialow>].
- Podejmowanie, wśród uczniów oraz ich rodziców działań sprzyjających poszerzaniu wiedzy o specyfice szkoły artystycznej. Najlepszą wiedzę o specyfice szkoły i wymaganiach szkoły posiadają pracujący w danej szkole nauczyciele przedmiotów artystycznych. To właśnie do nauczycieli przedmiotów zawodowych uczniowie najczęściej zgłaszają swoje przemyślenia i nadzieje związane z chęcią kontynuacji lub wątpliwości wynikające z ewentualnego zaniechania dalszego kształcenia artystycznego. W powszechnej opinii o szkołach artystycznych narosło wiele mitów, które warto obalać, np. że szkoła artystyczna zabiera dzieciństwo lub że szkoła artystyczna zamyka możliwości rozwoju w innych dziedzinach edukacji. Często zdarza się, że rodzice także nie są w stanie wesprzeć swojego dziecka w podjęciu decyzji związanej z dalszym kształceniem artystycznym, ponieważ sami nie mają wystarczającej wiedzy o wszystkich przywilejach, wymaganiach, ale i przeciążeniach

związanych z kształceniem artystycznym. Dlatego Centrum Edukacji Artystycznej rekomenduje podejmowanie inicjatyw, zarówno dla uczniów jak i dla rodziców, prowadzonych przez nauczycieli przedmiotów zawodowych, specjalistów szkolnych lub zaproszonych gości, którzy poruszać będą problematykę radzenia sobie z wymaganiami, przeciążeniami wynikającymi z kształcenia w danym typie szkoły artystycznej, ale też uwrażliwiać będą na unikatowe korzyści artystyczne i pozaartystyczne wynikające z doświadczania sztuki w procesie uczenia się jej od najmłodszych lat życia.

- Przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów szkół artystycznych i wychowanków burs szkolnictwa artystycznego oraz przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej i domowej (uruchamianie procedur „Niebieska Karta”)

Podstawą do zaplanowanych działań w ramach programu wychowawczo – profilaktycznego są także wyniki z przeprowadzonej ewaluacji wewnętrznej dotyczącej oceny aktualnych potrzeb uczniów (szczegóły w raporcie - sprawozdaniu z ewaluacji). Narzędzia stosowane podczas dokonania diagnozy potrzeb a także działań w ramach realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego to: ankieta dla nauczycieli, wywiad, analiza dokumentów (pod kątem frekwencji uczniów, przyczyn rezygnacji, rozmowy z rodzicami, zgłoszenia przez nauczycieli niepokojących zachowań uczniów.

Cele ogólne i szczegółowe

Cele ogólne:

- wszechstronny rozwój ucznia we wszystkich sferach jego osobowości w wymiarze psychicznym, moralnym i duchowym i artystycznym,
- kształtowanie postaw prospołecznych;
- bezpieczeństwo fizyczne, psychiczne, społeczne, medialne,
- zapewnienie uczniom możliwości zdobycia wiedzy i umiejętności do dalszego rozwoju.

Cele szczegółowe:

- praca zespołu ds. realizacji zadań w ramach programu wychowawczo – profilaktycznego dotycząca opracowania i wdrażania narzędzi adekwatnych do specyfiki szkoły artystycznej w szczególności do pracy indywidualnej oraz pracy w bardzo małych grupach, które zapewnią uczniom pełen komfort anonimowości podczas przeprowadzania badań
- uczestnictwo uczniów w wydarzeniach artystycznych na zasadzie wolontariatu na rzecz społeczności lokalnej
- podniesienia świadomości uczniów i rodziców w zakresie pożądanych zachowań podczas wydarzeń kulturalnych
- pomoc uczniom w sytuacjach trudnych
- przygotowanie uczniów do występów publicznych pod kątem odporności psychicznej
- wspieranie rodziców w czynnym uczestnictwie rodziców w procesie edukacji muzycznej dzieci
- wzmacnianie pozytywnych zachowań uczniów, budowanie atmosfery, wzajemnego zaufania, integracja uczniów, zachęcanie do wzajemnej pomocy. Budowanie relacji zaufania do nauczyciela w szczególności dot., zajęć indywidualnych
- przeciwdziałanie stanom depresyjnym uczniów, dbałość o zdrowie psychiczne uczniów
- budowanie atmosfery szkolnej sprzyjającej uczniowi w każdym aspekcie

Harmonogram zadań i ich realizacja

CELE SZCZEGÓŁOWE	HARMONOGRAM ZADAŃ	FORMY REALIZACJI	ODBIORCA	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
praca zespołu ds. realizacji zadań w ramach programu wychowawczo-profilaktycznego dotycząca opracowania i wdrażania narzędzi adekwatnych do specyfiki szkoły artystycznej w szczególności do pracy	Uczestnictwo nauczycieli wchodzących w skład zespołu ds. zadań wychowawczo - profilaktycznych w szkoleniach CEA, konferencjach, wykładach	<ul style="list-style-type: none"> • IX 2021 – spotkanie zespołu ds. wychowawczo-profilaktycznych. Opracowanie planu wychowawczo-profilaktycznego na rok szkolny 2021/2022 • VI 2022 – spotkanie zespołu ds. wychowawczo-profilaktycznych. Dokonanie sprawozdania z realizacji planu wychowawczo- 	wszyscy nauczyciele	Przewodniczący zespołu ds. wychowawczo-profilaktycznych Przewodniczący zespołu ds. wychowawczo-profilaktycznych

indywidualnej oraz pracy w bardzo małych grupach, które zapewnią uczniom pełen komfort anonimowości podczas przeprowadzania badań		profilaktycznego na rok szkolny 2021/2022		
uczestnictwo uczniów w wydarzeniach artystycznych na zasadzie wolontariatu na rzecz społeczności lokalnej	Współpraca z instytucjami lokalnymi,	<ul style="list-style-type: none"> • XI 2021 - Koncert dla przedszkolaków • XII 2021 - Koncert dla seniorów, współpraca z Uniwersytetem III wieku • 03.2022 – Koncert uczniów dla absolwentów przedszkoli w ramach „Drzwi Otwartych” • Cały rok – koncerty sekcyjne wg harmonogramów pracy poszczególnych sekcji 	Uczniowie PSM I i II stopnia Nauczyciele Rodzice Społeczność lokalna	Nauczyciele
podniesienia świadomości uczniów i rodziców w zakresie pożądaných zachowań podczas wydarzeń kulturalnych	Edukowanie społeczności szkolnej w zakresie zachowań w instytucjach kultury oraz podczas koncertów	<ul style="list-style-type: none"> • Cały rok - Praca indywidualna z uczniami, przygotowywanie do publicznych występów 	Uczniowie Rodzice	Dyrekcja szkoły Nauczyciele przedmiotów ogólnomuzycznych Nauczyciele przedmiotów głównych
pomoc uczniom w sytuacjach trudnych	Wdrożenie działań wspierających ucznia	<ul style="list-style-type: none"> • Reagowanie na sytuacje trudne w toku bieżącej pracy 		wszyscy nauczyciele

		<p>Wg potrzeb – rozmowy z rodzicami</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cały rok - publiczne udostępnienie informacji o działalności specjalistycznej poradni psychologiczno-pedagogicznej CEA w Poznaniu • XI 2021 - Przeprowadzenie rady pedagogicznej szkoleniowej dla nauczycieli na temat wspierania uczniów i dbałości o zdrowie psychiczne. • III 2022 – Reminiscencja z konferencji - Lekcja pokazowa dotycząca psychopedagogicznych metod pracy z uczniami młodszymi oraz z uczniami z dysfunkcjami 	<p>Uczniowie PSM I i II stopnia</p>	<p>wszyscy nauczyciele dyrekcja szkoły</p> <p>dyrekcja szkoły, przewodniczący zespołu ds. wychowawczo-profilaktycznych</p> <p>dyrekcja szkoły, przewodniczący zespołu ds. wychowawczo-profilaktycznych</p>
<p>przygotowanie uczniów do występów publicznych pod kątem odporności psychicznej</p>		<ul style="list-style-type: none"> • III 2022 - Warsztaty z psychologiem muzyki dla uczniów i nauczycieli dotyczący m.in. przygotowania do występu, problemu motywacji do ćwiczenia <p>Cały rok – przygotowanie uczniów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - koncertów sekcyjnych - audycji muzycznych - koncertów jubileuszowych - koncertów poza szkołą <p>wg harmonogramu pracy poszczególnych sekcji</p>	<p>Uczniowie PSM I i II stopnia</p>	<p>wszyscy nauczyciele</p>

<p>wspieranie rodziców w czynnym uczestnictwie rodziców w procesie edukacji muzycznej dzieci</p>	<p>Zachęcanie rodziców do aktywnego uczestnictwa w życiu szkoły</p> <p>Pedagogizacja rodziców</p>	<ul style="list-style-type: none"> • IX 2021 – spotkanie dyrekcji szkoły oraz nauczycieli przedmiotów głównych z rodzicami uczniów klasy I • I 2022 - Spotkania rodziców z nauczycielami po I semestrze • VI 2022 – spotkania rodziców z nauczycielami po II semestrze 		<p>Dyrekcja szkoły</p> <p>wszyscy nauczyciele</p> <p>wszyscy nauczyciele</p>
<p>wzmacnianie pozytywnych zachowań uczniów, budowanie atmosfery, wzajemnego zaufania, integracja uczniów, zachęcanie do wzajemnej pomocy. Budowanie relacji zaufania do nauczyciela w szczególności dot., zajęć indywidualnych</p>	<p>Angażowanie uczniów w życie szkoły</p> <p>Opieka nad samorządem uczniowskim</p> <p>Wyjazdy uczniów</p> <p>Inicjowanie i organizacja wspólnych projektów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • IX 2021 - powołanie opiekuna samorządu uczniowskiego • 25 X 2021 – wybory do samorządu uczniowskiego • XI 2021 – wyjazd uczniów I stopnia do teatru • XI 2021 – wyjazd uczniów II stopnia do opery • XII 2021 – wspólny projekt uczniowski – koncert świąteczny • IV 2022 – organizacja koncertu z cyklu „Nasza Muzyka” – promujący twórczość kompozytorską uczniów • Cały rok – wyjazdy uczniów na konkursy i konsultacje wg 	<p>Uczniowie PSM II stopnia</p>	<p>Dyrekcja Szkoły</p> <p>Opiekun samorządu uczniowskiego</p> <p>Nauczyciele przedmiotów ogólnomuzycznych</p> <p>Nauczyciele wydziału rytmiki</p> <p>Nauczyciele przedmiotów głównych</p>

		harmonogramu pracy poszczególnych sekcji		
budowanie atmosfery szkolnej sprzyjającej uczniowi w każdym aspekcie	Doposażanie szkoły w materiały dydaktyczne Uzupełnianie zasobów biblioteki Współpraca dyrekcji szkoły z samorządem uczniowskim	<ul style="list-style-type: none"> • X 2021 - zakup akcesoriów dla Sekcji Fortepianu i Akordeonu • X 2021 – doposażenie biblioteki szkolnej w nowa literaturę • Cały rok - Spotkania samorządu uczniowskiego z dyrekcją szkoły 	Uczniowie PSM II stopnia	Dyrekcja szkoły

Ewaluacja programu

Ocena realizacji programu oraz wnioski do pracy wychowawczej na kolejny rok (termin: maj - czerwiec 2022 r.)

1. Okresowe sprawozdania nauczycieli z realizacji programu.
2. Ankieta przeprowadzona wśród uczniów dotycząca treści profilaktycznych omawianych w czasie roku szkolnego.
3. Ankieta dla rodziców i nauczycieli z zakresu propozycji działań profilaktycznych.
4. Bezpośrednia analiza ilościowa i jakościowa dokumentacji wychowawczej i pedagogicznej.
5. Sporządzenie cząstkowego raportu ewaluacyjnego przez zespół opracowujący program (pod koniec każdego roku szkolnego).
6. Sporządzenie całościowego raportu ewaluacyjnego przez zespół opracowujący program profilaktyki. O wynikach ewaluacji zostaną poinformowani: nauczyciele, rodzice i uczniowie.